

Ideell kulturallians synpunkter på Regional kulturplan för Skåne 2025–2028, remissversion

Inledning

Här följer Ideell kulturallians remissvar angående *Regional kulturplan för Skåne 2025–2028, remissversion*.

Ideell kulturallians är en samarbetsorganisation för den ideella sektorns riksorganisationer på kulturområdet. Våra medlemmar är ABF, Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam), Ax – Kulturorganisationer i samverkan, Bilda, Bygdegårdarnas Riksförbund, Folkets Hus och Parker, Folkörörelsernas konstfrämjande, Musikarrangörer i samverkan (MAIS), Medborgarskolan, Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV), Riksförbundet Sveriges konstföreningar, Riksteatern, Skådebanan Riks, Sensus studieförbund, SIOS – etniska organisationer i Sverige, Studieförbunden, Studieförbundet Vuxenskolan, Svenska Hemslöjdsföreningars Riksförbund, Sveriges Hembygdsförbund och Våra gårdar.

Sammanfattning

Vi välkomnar remissversionen av Region Skånes nya kulturplan som lyfter många viktiga aspekter av kulturlivet och bärs fram av positiva mål och visioner. Det är bra utgångspunkter för att främja och utveckla kulturlivet. Vi ser fram emot att vara en del av det ökade samspelet inom kultursektorn som lyfts fram som en förutsättning för att nå de kulturpolitiska målen.

Vi uppskattar att Region Skåne i kulturplanen använder begreppen "idéburen kultursektor" eller "idéburen sektor". Begreppet tydliggör att våra organisationer samlar människor kring gemensamma intressen och drivs av idéer. När begreppet används konsekvent blir det också lätt att följa

kulturplanens resonemang. På några ställen används andra mer allmänna begrepp som "föreningsliv" eller "organisationer", och vi föreslår att de ersätts med "idéburen kultursektor".

Vi menar också att idéburen kultursektors roll i kulturlivet kan synliggöras bättre på några ställen i kulturplanen. Våra synpunkter och förslag handlar därför om förtydliganden och kompletteringar.

Ideell kulturallians synpunkter

Ideell kulturallians synpunkter nedan följer kulturplanens rubriker.

Introduktion

Ideell kulturallians föreslår att "civilsamhälle" ersätt med "idéburen sektor".

1. Kulturpolitiska utgångspunkter

Ideell kulturallians ställer sig bakom de tre bärande principer som kulturplanen utgår ifrån – kulturens egenvärde, kulturens demokratiska grund och kraft i samhällsbygget. De är självklara och viktiga utgångspunkter för kulturlivets utveckling.

2. Kulturpolitiska mål

2.1 REGION SKÅNES KULTURPOLITISKA MÅL

Ideell kulturallians ställer sig bakom de kulturpolitiska målen.

2.4 HÅLLBARHET OCH INTERNATIONALISERING

Ideell kulturallians uppskattar Region Skånes ambition att vara en förebild och samverka med andra, bland dem idéburen sektor, för att realisera de globala hållbarhetsmålen.

3. Utvecklingsområden

Första stycket, näst sista raden:

Ideell kulturallians föreslår att "civilsamhället" ersätts med "idéburen sektor".

I Myndigheten för kulturanalys rapport *Att bredda deltagandet i kulturlivet – hinder och möjligheter*, som kulturplanen här hänvisar till, finns även förslag till åtgärder för att bredda deltagandet. Vi hoppas att Region Skåne tar fasta på rapportens förslag om att prioritera att ekonomiska förstärkningar riktade till det civila samhället.

Tredje stycket, sista meningen:

Ideell kulturallians föreslår att "idéburen sektor" lägg till i meningen.

3.1 KONSTNÄRLIGT SKAPANDE

Kulturplanen beskriver hur den kulturella infrastrukturen är en grundförutsättning för konstnärlig produktion. Vi vill påpeka att det i många kommuner är det den idéburna kultursektorn som ansvarar för den fysiska infrastrukturens scener, replokaler, mötesrum, filmdukar, dansgolv, verkstäder, med mera. Många lokalhållande verksamheter inom den idéburna sektorn står idag inför stora

ekonomiska utmaningar på grund av kostnadsökningar, nedskärningar i bidrag och att återstarten efter pandemin tar tid.

Vidare ger den idéburna kultursektorn uppdrag till professionella kulturskapare genom att konserter, festivaler, författaruppläsningar, teaterföreställningar, etcetera, och utgör på så sätt en viktig del av det kulturella ekosystemet.

Den idéburna kultursektorn utgör ofta det första mötet med kultur för barn och unga, och erbjuder dem möjligheten att utveckla sin skapande förmåga. Det gäller studieförbundens verksamheter, men också andra verksamheter. Vi förutsätter att den idéburna kultursektorn är en del av den "kunskapsutveckling" som "främjar en återväxt" av kulturskapare.

Ideell kulturallians föreslår att den idéburna kultursektorns roll förtydligas på flera ställen under rubriken *Konstnärlig skapande*. Den idéburna kultursektorn:

- ansvarar för en stor del av kulturens fysiska infrastruktur på många platser runt om i Skåne
- ger uppdrag till professionella kulturskapare som bidrar till försörjning och möjlighet att möta sin publik
- är en viktig förutsättning för återväxten av kulturskapare genom att ge barn och unga möjlighet att utveckla sin skapande förmåga.

Konstens oberoende behöver värnas genom hela kulturplanen. Kulturaktörerna är fria att välja vilka material eller uttrycks sätt de vill. Därför behöver Region Skåne inte "stimulera kulturaktörer att arbeta med digitala lösningar". Vi anser att Region Skånes uppgift är att ge kulturaktörerna öppna grundförutsättningar för konstnärligt utvecklingsarbete, utan att specificera vilken teknik de ska använda.

Ideell kulturallians föreslår att "exempelvis digitala lösningar" stryks i det tredje stycket på sida 10.

Region Skåne vill

Ideell kulturallians föreslår att den tredje punkten i punktlistan *Region Skåne vill* ändras till:

- Stärka samverkan mellan kultursektorn, den idéburna sektorn och de konstnärliga utbildningarna

Ideell kulturallians föreslår att listan kompletteras med ytterligare en punkt:

- Utveckla stödformer för den idéburna kultursektorns arbete med kulturell infrastruktur som scener, biografier, replokaler, verkstäder, utställningslokaler och ateljéer

3.2 DELAKTIGHET OCH MEDSKAPANDE

Ideell kulturallians uppskattar att kulturplanen lyfter fram ett utvecklat samarbete med den idéburna sektorn för att skapa bättre förutsättningar för ökad delaktighet för fler.

I avsnittet om delaktighet lyfts flera viktiga perspektiv som mångfald, jämställdhet och tillgänglighet. Vi menar att arbetet för dessa perspektiv även borde utvecklas under rubriken *3.1 Konstnärligt skapande*. Mångfald, jämställdhet och tillgänglighet handlar inte bara om att vissa grupper ska vara

delaktiga som "mottagare" av kultur, utan även om allas rätt att skapa, att ge förutsättningar för en mångfald av kulturuttryck och en rik konstnärlig utveckling.

3.3 KULTURENS RUM OCH PLATSER

Ideell kulturallians uppskattar att de idéburna mötesplatserna tydligt lyfts fram i avsnittet om kulturens rum och platser.

Ideell kulturallians föreslår

Första raden på sid 13: stryk "civilsamhälle" och skriv "idéburna sektor"

Region Skåne vill

Ideell kulturallians tycker att det är bra att mötesplatser för kunskap och bildning ska stärkas. Ideell kulturallians ställer sig också bakom ambitionen att verka för digital delaktighet. Här är det viktigt att också de idéburna mötesplatserna får resurser till digitalisering, så att inte dessa verksamheter står utanför utvecklingen.

3.4 BARN OCH UNGAS RÄTT TILL KULTUR

Ideell kulturallians tycker att det är bra att kulturplanen nämner den idéburna sektorns viktiga verksamhet för barn och unga.

4. Verksamhetsområden

4.2 BILDKONST, FORM OCH DESIGN

I tredje stycket: "Barn och unga i Skåne kan ta del av konst och skapa själva genom Bästa Biennalen, kommunala kulturskolor och konstpedagogiskt arbete på institutioner och konstfrämjande verksamheter." Troligen syftar "konstfrämjande verksamheter" på den idéburna sektorns konstfrämjande verksamheter.

Ideell kulturallians föreslår att den idéburna sektorns verksamheter läggs till eller förtydligas i detta stycke.

4.3 FILM OCH DIGITALA SPEL

De idéburna biograferna gör att många invånare i Skåne kan ta del av kvalitetsfilm, såväl som kommersiell film, på platser som annars saknar filmutbud. Det är bra att kulturplanen nämner regionens samverkan och dialog med det kulturlivet kring film och digitala spel.

4.4 FOLKBILDNING

Det är bra att folkbildningens roll för kulturlivet uppmärksammas i kulturplanen.

Ideell kulturallians uppmanar Region Skåne att uppmärksamt följa konsekvenserna av regeringens stora nedskärningar av stödet till folkbildningen. Det kommer att slå hårt mot kulturlivet och idéburna organisationer som tidigare har bedrivit verksamhet i samarbete med studieförbunden.

4.6 KULTUR OCH HÄLSA

Sista stycket står "civilsamhället" i uppräkningslistan av samverkansparter.

Ideell kulturallians föreslår: skriv istället "idéburen sektor"

4.7 KULTURARV

Det är bra att de idéburna organisationerna inom hemslöjd och hembygd nämns i texten. Här vill vi också påminna om arbetslivsmuseerna och att det finns fler idéburna organisationer inom det immateriella kulturarvet, exempelvis folkmusik, folkdans eller etniska föreningar.

Ideell kulturallians föreslår att texten kompletteras med fler typer av idéburna verksamheter inom materiellt och immateriellt kulturarv.

4.8 KULTURELLA OCH KREATIVA BRANSCHER

I första stycket nämns kopplingen mellan företag och entreprenörer och "verksamhet, projekt eller föreningar"

Ideell kulturallians föreslår att "föreningar" ersätts med "idéburen sektor".

Tredje stycket: De "brobyggare" som kopplar ihop kulturella och kreativa branscher med andra.

Ideell kulturallians föreslår lägg till idéburna kulturektorn i uppräknigen av samhällsaktörer som "brobyggarna" ska koppla ihop med kulturella och kreativa branscher.

4.9 LITTERATUR OCH SERIER

Den idéburna sektorn arrangerar läsecirklar, författaraftnar, uppläsningar, språkkaféer, poesitävlingar, och en rad verksamheter inom litteratur – men detta finns inte med i kulturplanen.

Ideell kulturallians föreslår att "idéburen sektor" skrivs in i det femte stycket om insatser inom läs- och litteraturfrämjande.

4.10 SCENKONST OCH MUSIK

Andra stycket "arrangörer och andra aktörer" syftar troligen på idéburna arrangörerna som är avgörande inom området scenkonst och musik.

Ideell kulturallians föreslår att det förtydligas att arrangörerna tillhör den idéburna sektorn.

Fjärde stycket beskriver mycket av den organisatoriska och fysiska infrastrukturen som till stor del består av idéburen kulturektor, men som ändå försvinner i uppräknigen.

Ideell kulturallians föreslår att den idéburna sektorns roll för den organisatoriska och fysiska infrastrukturen inom scenkonst och musik tydliggörs.

På sidan 27, sista stycket står "Ideella föreningar"

Ideell kulturallians föreslår: skriv "idéburen sektor"

Anna Livion Ingvarsson
Verksamhetschef Ideell kulturallians